

УДК 378.016:78.087.6

PRACTICAL USE OF SINGING MANNER SYNTHESIS METHODS IN VOCAL WORKS

ПРАКТИЧНЕ ВИКОРИСТАННЯ ПРИЙОМІВ СИНТЕЗУ СПІВАЦЬКИХ МАНЕР У ВОКАЛЬНИХ ТВОРАХ

Viktorova M.V./ Вікторова М. В.*c.of p.s., as.prof. / к.п.н., доц.*<https://orcid.org/0000-0001-8664-4007>**Kosyak L. I./ Косяк Л. І.***c.of p.s., as.prof. / к.п.н., доц.*<https://orcid.org/0000-0002-1916-9741>*Kryvyi Rih State Pedagogical University**Universitetskyi Avenue, Kryvyi Rih city, Ukraine 54, 50086**Криворізький державний педагогічний університет,**Кривий Ріг, Університетський проспект 54, 50086*

Анотація. В роботі розглядаються питання практичного використання прийомів синтезу співацьких манер у вокальних творах; наведено приклади використання прийомів синтезу співацьких манер; з методики С. Ріггса «Спів у мовній позиції», І. Цуканової, Ш. Портер; на основі розглянутих методик запропоновано комплекс вправ, спрямованих на удосконалення синтезу співацьких манер у вокальних творах.

Ключові слова: синтез співацьких манер, вокальні вправи, голос, вокальні навички.

Abstract. The paper examines the issues of practical use of techniques for synthesizing singing manners in vocal works; examples of using techniques for synthesizing singing manners are given; from the methodology of S. Riggs "Singing in a Speech Position", I. Tsukanova, Sh. Porter; based on the considered techniques, a set of exercises is proposed.

Key words: synthesis of singing manners, vocal exercises, voice, vocal skills.

Вступ.

Актуальним напрямком розвитку української мистецької практики сьогодення є поєднання народного вокалу з різними напрямками естрадної музики. У той же час сучасний естрадний спів давно відійшов від канонічних принципів співу і у своєму розвитку рухається вперед. Сучасні вокалісти збагачують свій тембр голосу за допомогою вокальних прийомів.

Співак-виконавець завжди намагається аналізувати пріоритетні поступки у мистецьких історичних явищах, серед яких і розвиток різноманітних стилів. У свідомості виконавця завжди існувало стилістичне відокремлення законів звучання класичної, народної і естрадної музики. Приводом для переосмислення і впровадження нових синтезованих технічних форм звучання співацького голосу є: 1) реалізація цілісності звучання полістилістичної камерно-вокальної

музики; 2) збереження творчих задумів композитора в процесі інтерпретації та художньо-образного розкриття; 3) необхідність відповідності з законів вокального виконавства загальним мистецьким положенням ХХІ століття.

Основний текст.

Сьогодні, ми маємо змогу спостерігати за процесом підготовки виконавців у кожному з видів вокального мистецтва. Тут помітними є досягнення: кожна вокальна школа (академічна, народна, естрадна) може пишатися окремими випускниками, які є відмінними виконавцями творів в межах відповідного жанру, з дотриманням законів однієї манери співу. Для виконання ж сучасної професійної, камерної музики, потрібні виконавці, які б не обмежувались використанням системи засобів виразності притаманних визначеній співацькій манері, оскільки дуже складно визначити жанр сучасного вокального твору зваживши на вимоги композитора.

Зважаючи на поширення подібної практики у композиторській творчості сьогодення, ми розглядаємо практику синтезу співацьких манер одним виконавцем, як один із нових засобів виразності в системі сучасного виконавства. Подібне різноманіття звучання людського голосу є віддзеркаленням епохи, в якій ми живемо і творимо, оскільки все, що нас оточує набуває рис багат шаровості, саме таким чином можна охарактеризувати новий світогляд сучасної людини, і тому, даний сегмент успішно проявляється і у творенні, і у виконанні музики, інструментальної і вокальної.

Наведемо приклади використання прийомів синтезу співацьких манер.

На початку ми розглянемо на практиці використання вправ з методики С. Ріггса «Спів у мовній позиції».

Вправа «Трель». Прийом на знаття зажатого звуку, відчуття рівного та рівномірного дихання. Потрібно розташувати кінчики пальців на щоках, щоб вони підтримували шкіру навколо губ, при цьому м'язи залишаються розслабленими. Після цього потрібно сказати «у» для того щоб дозволити губам вільно та рівномірно вібрувати. Виконуємо трель. При цьому ми виконуються пасажі губами із нот які близько розташовані одна до одної. Якщо виконавець

відчуває що задіюються зовнішні м'язи, які перешкоджають роботі язика та губ, потрібно нахилити корпус вперед.

Вправа «Мам» спрямована на роботу з м'язами нижньої частини гортані, яка опускає їх вниз. За допомогою цієї вправи ми можемо відчутти перехід звуку з грудного прийому до головного резонування. Виконується на склад «Мам». Треба слідкувати щоб м'яке піднебіння було розслабленим. При виконанні потрібно робити голос плаксивим щоб ваша гортань опустилася і м'язи під нею активізувалися.

Наступні вправи, які ми розглянемо будуть вправи І. Цуканової.

Вправа: «Гортанна вузкість» спрямована на роботу з прийомом субтон. Заснована на буквах «а-е-и-о-у». Прибирає тремтіння, стабілізує, збільшує дихання. Є основою щільного субтону.

Вправа «Папа». Дозволяє зрозуміти секрет переходу з одного прийому в інший, напрацювати два прийоми «вокальний ніс» (звук без повітря в грудному регістрі) і «субтон» (звук з повітрям в грудному регістрі).

Вправа «Миля». Напрацьовує прийом йодль. Техніка цього прийому заключається в постійній зміні регістрів – з середнього (зручного нам) регістру у високий регістр. Варто змінювати і позицію звуку та ротової порожнини – зміна голосних букв «О» (середній регістр) та «І» (високий регістр).

Вправа «Ліхтарики». Створена для застосування прийому субтон а також красивого співу високих нот. При переході на прийом субтон через приголосну букву «н». Збільшує діапазон.

Наступні вправи які ми розглянемо пропонує виконувати Ш. Портер.

Вправа спрямована на розвиток гнучкості голосу: хі-хе-ха-ху розспівуємо у діапазоні квінти вгору та вниз в швидкому темпі з затримкою на верхній звук «ха», стрибки на терцію і-я-і-є, і-йо стрибок на квінту, «у» закінчити в тоніці.

Вправа для розспіву: мі-ме-ма-мо-му співати в терцію.

Вправа спрямована на розвиток дикції: chare, chose, this – book, look, and chook – chree, think, thank, thorn.

Вправа Hey everybody! Get on up and dance! – використання правильної дикції та артикуляції, стійкий прийом вібрато, рівність голосних.

На основі розглянутих методик, ми пропонуємо наступний комплекс вправ:

1. Розминка для розслаблення тіла та шиї: виконуємо повороти голови, «пружинки» колінами, розхитування корпусу.

2. Йога для язика: «спіралі», клацання язиком, промовляння голосних з висунутим язиком та у звичайному положенні.

3. «Моторний човен» (трель губами) – для розподілення та рівності дихання.

4. «Цифрове лото» (картки які показують скільки секунд потрібно робити вдих та видих).

5. «Повітряна кулька» – ставимо руки на ребра та надуваємо «кульку» всередині себе, здуваємо повітря на звук «с» як можна довше. Ця вправа створена для розвитку контролю та рівності видиху.

6. Наступну вправу повинно виконувати на одній ноті хі-хе-ха-хо та довга ху – сприяє розвитку контролю діафрагми, спритності голосу, вивільненню щелепи, рівність голосних.

7. Вправа іі-ее-аа-оо-уу двічі розвиває гнучкість та рухливість голосу, чистоту інтонування.

8. Вправа хі-а двічі у повільному темпі + 4 у швидкому темпі + закінчити коротким хі – розширюємо діапазон.

Висновки.

Таким чином, у кожній методиці розглядається формування певних вокальних навичок, які спрямовані на розвиток індивідуальних якостей вокаліста. Використання вправ, які застосовуються в цих методиках, мають позитивний вплив на розвиток сучасного вокаліста. На основі розглянутих методик, ми запропонували наступний комплекс вправ, які мають впливати на синтез використання співацьких манер у вокальних творах.

Література:

1. Ріггс С. (Seth Riggs) Спів у мовленнєвій позиції (Singing in a speech position). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=mkDRZW-Cm6k>
2. Цуканова І. П. Співай зі мною. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=M21JYyBZZ4Q&t=7s>
3. Who is Cheryl Porter. Cheryl Porter method: веб-сайт. URL: <https://cherylportermethod.com/about-cheryl/>